

***Стоматологиялық
аулуларын алдын алу.***

Тақырып

Мамандыққа кіріспе. Стоматологиялық ауруларды алдын алу. Стоматологиялық ауруларының эпидемиологиясы. ДДҰ бойынша стоматологиялық көмектің негізгі үлгісі.

Алдына алу шаралар (профилактика)

бұл ауруды ескертуге және жоғарғы дәрежедегі денсаулықты сақтауға бағытталған мемлекеттік, гигиеналық және медициналық шаралар жүйесі

Профилактиканың негізгі мақсаты:

- аурудың пайда болуы және дамуы кезіндегі жағдайлар мен себептерді жою
- ағзаны қоршаған ортаның табиғи, тұрмыстық және өндірістік факторлардың жағымсыз әсерлеріне тұрақтылығын жоғарылату жатады.

Негізгі стоматологиялық аурулардың алдын алуды бірнеше шараларға бөлуге болады:

- мемлекеттік,
- әлеуметтік,
- медициналық,
- гигиеналық,
- тәрбиелік

МЕМЛЕКЕТТІК ЖҮЙЕНІН МІНДЕТТЕРІ

- кеңінен таралған, барлық тұрғындарды қамтиды. Ол тұрғындар арасында:
- денсаулық деңгейін жоғарылатуға, қалыптастыруға, дамытуға бағытталған.

Мемлекеттік шараларға:

- жүкті әйелдердің денсаулығын,
- ана мен баланың денсаулығын,
- қоршаған ортаны қорғау жүйелері жатады.

МЕМЛЕКЕТТІК ЖҮЙЕНІН МІНДЕТТЕРІ

- Мемлекеттік шаралар:
- заң,
- қаулы,
- үкім,
- шешім шығару жолдары арқылы жүзеге асады және еліміздің барлық аймақтарында орындалуға міндетті.

әлеуметтік шаралар жүйесі

- стоматологиялық аурулардың профилактикасы мемлекеттік бағдарламамен байланысқан:
- салауатты өмір сүруді енгізу
- еңбек пен демалудың рационалды қолдану тәртібі,
- жеке гигиена,
- тамақтану нормаларын ғылыми негіздеу және көмірсуларды қолдану мәдениеті,
- ауыз қуысының гигиеналық күтімі,
- жағымсыз әдеттерін жою.

ГИГИЕНАЛЫҚ ШАРАЛАР

- бұл балалар мен үлкендерді стоматология сұрақтары бойынша гигиеналық тәрбиелеуді еңгізу, сыртқы орта, су және тамақтың жағдайын бақылауды қамтамасыз ету

тәрбиелік шаралар

- салауатты өмір салты туралы білімдерін нығайту,
- сондай-ақ ауыз қуысының қызметі мен құрылысы оның ағзалары мен жүйелерімен өзара байланысы туралы тәрбиелеу.

Осы білімдер негізінде ауыз қуысын тұрақты күтіп ұстау және гигиеналық шаралардың орындалу дағдыларын үйрету, ауыз қуысын сау жағдайда ұстау қажеттілігіне сендіру.

медициналық шаралар

- этиологиялық және патологиялық негізделген әдістер мен жабдықтарды организм және ауыз қуысы ағзаларына әсер етуге,
- олардың беріктігін жоғарылатуға, оларды енгізу және талдауға бағытталған
- сондай-ақ сыртқы орта мен ауыз қуысының факторларының жағымсыз әсер етуді төмендетуге бағытталған.

Алдына алу шараларының үш басты міндеттері:

- Дені сау адамдардың денсаулығын сақтау және күшейту
- Жарақаттың және аурулардың алдын алу
- Аулулардың өршуін және асқынуларын алдын алу

Алдына алу шараларының түрлері:

- Бірінші реттік (әлеуметтік)
- Екінші реттік (медико-әлеуметтік)
- Үшінші реттік (медициналық)

Бірінші реттік алдын алу

- бұл ағзаның қоршаған орта факторларына, өндірістік факторларға тұрақтылығын жоғарлату, аурудың себептерін және даму себептерін болдырмауға бағытталған мемлекеттік, әлеуметтік, медициналық және гигиеналық шаралар жүйесі.

Бірінші реттік алдын-алу -

- аурудың алдын-алу, тұрақтау және оның қайталанбауына бағытталған.

Бірінші реттік алдын-алу түрінің негізгі шарасы әлеуметтік және медициналық шаралардың тығыз байланысымен салауатты өмір салтын сақтау.

Ауыз қуысының мүшелерін және тіндерін сақтау үшін 3 бағыт қарайластырады:

- Тұрғындарды гигиеналық шараларға тәрбиелеу;
- Рациональды тамақтану;
- Қауіпті факторларды және жағымсыз әдеттерді жою.

Біріншілік алдын-алу әдістері:

- Стоматологиялық ағарту:
- Ауыз қуысының жеке гигиенасы;
- Ауыз қуысының кәсіби гигиенасы;
- Фтор препараттарды эндогенді қолдану;
- Экзогенді профилактика;
- Сыззаттарды герметизациялау.

2 реттік алдына алу дегеніміз

- бұл аурулардың асқынуын және қайталануын ескертуге, үрдістің үдеуі мен аурулардың болатын әр түрлі асқынуларына қарсы бағытталған шаралар жинағы.

2-ші реттік алдын-алудың негізгі шарасы – ол ауыз қуысын жоспарлы санациялау.

3 реттік алдына алу дегеніміз

- Стоматологиялық статусты реабилитацияға бағытталған шаралар жүйесі.
- Бұл стоматология ауруларының салдарынан жоғалған тіс пен жақтың қызметін қайтадан қалпына келтіру шаралары болып табылады.

Тұрғындардың санына байланысты

1. Жаппай (жалпы) әдіс:

- суды, сүтті, тұзды фторлау;

2. Ұжымды әдіс:

- фтор құрамдас дәрілер қабылдау;
- ерітінділермен ауыз қуысын шаю;

3. Стоматология ауруларын жеке алдын-алу әдіс:

- Реминералдау терапия;
- Кәсіби ауыз қуысының гигиенасы;
- Жеке ауыз қуысының гигиенасы;
- Тіс сыззаттын герметизациялау;

Профилактикалық заттарды әсер ету мерзіміне байланысты

- антенатальді
- постнатальді түрлерін ажыратады

1-реттік алдын –алу шараларды өткізуге тұрғындарды іріктеу қажет:

- Бірінші қатарда – жүкті әйелдер;
- Екінші – балалар;
- Үшінші – ересек адамдар.

Тақырып

Стоматологиялық аурулардың
эпидемиологиясы: мақсаты, әдістері,
маңыздылығы.

Стоматологиялық аурулардың Эпидемиология

- **стоматологиялық аурулардың таралуын, қарқындылығын зерттейтін ғылым.**

Эпидемиологиялық зерттеу кезінде

- тұрғындар қандай стоматологиялық аурулармен ауыратынын;
- аурудың клиникалық өзгерістерін;
- медициналық емдеу мекемелерге медициналық кадрлардың қажеттілігін анықтаймыз.
- тағайындаған емдік шаралардың нәтижесін зеттейміз;

Э.3. міндеттері:

- Негізгі стоматологиялық аурулардың таралуын және қарқындылығын бағалау;
- Емдеу және алдын-алу шараларының қажеттілігін белгілеу;
- Ауыз қуысы санацияланған адамдардың саны және алдын-алу шаралардың нәтижесін анықтау;
- Басқа аумақтармен стоматологиялық статусты салыстыру.

Э.З. кезеңдері:

- Дайындау: - жасына қарай тұрғындарды топтастыру, топтарды іріктеу;
 - зерттеушілерді іріктеу;
 - қолданатын аспаптарды дайындау;
- Зерттеу: - тіркеу картасы (179 көрсеткіш).
- Қорытынды шығару.

тұрғындар арасында іріктеу жүргізу

- 100, 1000, 10000 одан жоғары адамдардан топ құрастырылады;

Іріктеу:

- жасына қарай;
- жыныстық белгілеріне қарай;
- кәсіби қызметіне қарай құрастырылады.

ДДҰ ұсынған эпидемиологиялық зерттеуді жасына қарай негізгі топтарды қарайластырады:

- 6 ж.
- 12 ж.
- 15 ж.
- 35-44 ж.
- 65-74ж.

Эпидемиологиялық зерттеу 5 жылда 1 рет жүргізіледі.

6 жасар

балаларды зерттеу кезінде уақытша тістердің тісжегі таралуы, және қарқындылығы анықталады. Осы жаста алғашқы тұрақты моляр шығып, оның бұзылуына қарсы алдын-алу шаралар дер кезінде тағайындалу қажет.

12 жасар топта

- тұрақты тістесу қалыптасады, осыған байланысты ауыз қуыс жағдайының негізгі көрсеткіштерін анықтауға болады;
- тісжегі, пародонт ауруларының негізгі көрсеткіштерін зерттеу;
- тіс-жақ аномалияларын алдын-алу шаралар тағайындау.

15 жасар топта

- пародонтальді статусын бағалау.

35-44 жасар топта:

- ауыз қуыс жағдайының мониторингін жүргізу;
- тісжегі, пародонт ауруларының таралуын айқын бейнелендіреді;
- стоматологиялық емдеудің нәтижесін көруге болады.

35-44 жаста

- Мониторингтің стандартты тобы;
- Тісжегі және пародонт ауруларының таралуынның толық мәліметтерін көрсетеді;
- Жалпы стоматологиялық көмектің нәтижесін көрсетеді

65-74 жаста

- Қарт адамдарға стоматологиялық көмекті жоспарлауды көмектеседі;

Стоматологиялық эпидемиологиялық зерттеуді 5 жылда 1 рет жүргізіледі.

Зерттеушілерді іріктеу

Калибровканың мақсаты:

- Зерттеуді біркелкі және дұрыс қорытынды шығыру үшін;
- Зерттеу кестенің кодтарын дұрыс талдау;
- Пациенттерді нақты және дұрыс тексеру.

Эпидемиологиялық зерттеу кезінде қолданатын аспаптар:

Тексеру барысындағы қорытындаларды картаға тіркеу

Карта оценки стоматологического статуса (ВОЗ, 1986г.)

Страна _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Не заполнять (1) <input type="text"/>			Год (4) (5) <input type="text"/>		Месяц, день (6) <input type="text"/>			Идентификационный номер (7) <input type="text"/> (10)		Первичный/повторный ☐ (11)		Обследователь ☐ (12)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
ОБЩАЯ ИНФОРМАЦИЯ				Фамилия, имя, отчество _____				Другие данные (указать и закодировать) _____ (21)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																			
Возраст (в годах) (13) <input type="text"/> (14)			Географическая местность (18) <input type="text"/> (19)			_____ (22)			_____ (23)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Пол (1-М, 2-Ж) ☐ (15)			Место жительства			_____ (20)			_____ (23)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Этническая группа ☐ (16)			1-город			_____ (23)			_____ (23)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Род занятий ☐ (17)			2-пригород			_____ (23)			_____ (23)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
3-сельская местность ☐ (20)			_____ (23)			_____ (23)			_____ (23)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
ЧЕЛЮСТНО-ЛИЦЕВЫЕ АНОМАЛИИ				Состояние пародонта (СРІТN)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
0-нет				17/16 11 26/27				0- здоровый				3- карман 4-5 мм (метка зонда видна частично)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
1-слабовыраженные ☐ (24)				(25) <input type="text"/> (27)				1- кровоточивость				4- карман 6 и более																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
2-умеренные или тяжелые				(28) <input type="text"/> (30)				2- наличие камня				(метка зонда не видна)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
				47/45 31 36/37								x- неучитываемый секста																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
СОСТОЯНИЕ ЗУБОВ И ПОТРЕБНОСТЬ В ЛЕЧЕНИИ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="16" style="text-align: center;">Статус</th> <th colspan="16" style="text-align: center;">Лечение</th> </tr> <tr> <th colspan="16" style="text-align: center;">Постоянные зубы</th> <th colspan="16" style="text-align: center;">Временные зубы</th> <th colspan="16" style="text-align: center;">Лечение</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">18 17 16 15 14 13 12 11 21 22 23 24 25 26 27 28</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">55 54 53 52 51 61 62 63 64 65</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">0- не требуется</td> </tr> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">лечение</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">лечение</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">1- приостановка кариеса или нанесение герметика</td> </tr> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">48 47 46 45 44 43 42 41 31 32 33 34 35 36 37 38</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">85 84 83 82 81 71 72 73 74 75</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">2- пломбирование одной поверхности</td> </tr> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">статус</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">статус</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">3- пломбирование двух или более поверхностей</td> </tr> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">лечение</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">лечение</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">4-изготовление коронки(одиночной или как опоры мостовидного протеза)</td> </tr> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">_____ (95)</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">_____ (96) (97) _____ (98)</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">5- элемент мостовидного протеза</td> </tr> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">0-нет</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">0-нет 1-нарушение прозрачности 2-гипоплазия</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">6- эндодонтическое вмешательство</td> </tr> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">1-подозрение на флюороз 2-очень легкая форма</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">3-«тетрациклиновая окраска» 4-мутиляция 5-стирание</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">7- удаление зуба</td> </tr> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">3-легкая форма 4-умеренно выраженная форма 5-тяжелая форма</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">6-более одного из указанных выше состояний (обозначить)</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">8- другие виды помощи</td> </tr> <tr> <td colspan="16" style="text-align: center;">_____ (95)</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">_____ (96) (97) _____ (98)</td> <td colspan="16" style="text-align: center;">9- (указать) _____</td> </tr> </tbody> </table>												Статус																Лечение																Постоянные зубы																Временные зубы																Лечение																18 17 16 15 14 13 12 11 21 22 23 24 25 26 27 28																55 54 53 52 51 61 62 63 64 65																0- не требуется																лечение																лечение																1- приостановка кариеса или нанесение герметика																48 47 46 45 44 43 42 41 31 32 33 34 35 36 37 38																85 84 83 82 81 71 72 73 74 75																2- пломбирование одной поверхности																статус																статус																3- пломбирование двух или более поверхностей																лечение																лечение																4-изготовление коронки(одиночной или как опоры мостовидного протеза)																_____ (95)																_____ (96) (97) _____ (98)																5- элемент мостовидного протеза																0-нет																0-нет 1-нарушение прозрачности 2-гипоплазия																6- эндодонтическое вмешательство																1-подозрение на флюороз 2-очень легкая форма																3-«тетрациклиновая окраска» 4-мутиляция 5-стирание																7- удаление зуба																3-легкая форма 4-умеренно выраженная форма 5-тяжелая форма																6-более одного из указанных выше состояний (обозначить)																8- другие виды помощи																_____ (95)																_____ (96) (97) _____ (98)																9- (указать) _____															
Статус																Лечение																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Постоянные зубы																Временные зубы																Лечение																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
18 17 16 15 14 13 12 11 21 22 23 24 25 26 27 28																55 54 53 52 51 61 62 63 64 65																0- не требуется																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
лечение																лечение																1- приостановка кариеса или нанесение герметика																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
48 47 46 45 44 43 42 41 31 32 33 34 35 36 37 38																85 84 83 82 81 71 72 73 74 75																2- пломбирование одной поверхности																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
статус																статус																3- пломбирование двух или более поверхностей																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
лечение																лечение																4-изготовление коронки(одиночной или как опоры мостовидного протеза)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
_____ (95)																_____ (96) (97) _____ (98)																5- элемент мостовидного протеза																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
0-нет																0-нет 1-нарушение прозрачности 2-гипоплазия																6- эндодонтическое вмешательство																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
1-подозрение на флюороз 2-очень легкая форма																3-«тетрациклиновая окраска» 4-мутиляция 5-стирание																7- удаление зуба																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
3-легкая форма 4-умеренно выраженная форма 5-тяжелая форма																6-более одного из указанных выше состояний (обозначить)																8- другие виды помощи																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
_____ (95)																_____ (96) (97) _____ (98)																9- (указать) _____																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Флюороз				Нарушение прозрачности эмали и другие ее повреждения																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
0-нет				0-нет 1-нарушение прозрачности 2-гипоплазия																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
1-подозрение на флюороз 2-очень легкая форма				3-«тетрациклиновая окраска» 4-мутиляция 5-стирание																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
3-легкая форма 4-умеренно выраженная форма 5-тяжелая форма				6-более одного из указанных выше состояний (обозначить)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							

Тіс қатарын қарап тексеру

- Жоғарғы жақ – оңнан солға қарай.
- Төменгі жақ – солдан оңға қарай.
- Стоматологиялық айнаны және зондты қолданады.
- Барлық тістерді қарап тексеру керек

Тістерді Халықаралық Федерациясы ұсынған және Халықаралық Стандарт Ұжымымен бекітілген сан жүйесімен белгілейміз.

уақытша тістер

1

Үстінгі жақ

2

55

54

53

52

51

61

62

63

64

65

85

84

83

82

81

71

72

73

74

75

4

Астынғы жақ

3

**Тістерді Халықаралық Федерациясы ұсынған және
Халықаралық Стандарт Ұжымымен бекітілген сан
жүйесімен белгілейміз.**

тұрақты тістер

1

Үстінгі жақ

2

18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28
48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38

4

Астынғы жақ

3

Тісжегі таралауын анықтау

$$\text{Тісжегі таралуы} = \frac{\text{тісжегі бар балалардың саны}}{\text{барлық тексерілген балалар саны}} \times 100\%$$

(индекс қорытындысы)

$$\begin{array}{l} \text{тісжегі} \\ \text{қарқындылығы} \end{array} = \frac{\text{тп; ТПЖ; тп + ТПЖ}}{\text{тексерілген балалар саны}}$$

Тісжегі қарқындалағын анықтау үшін келесі көрсеткіштерді пайдаланады:

- Уақытша тістесуде - **тп** индексі (тісжегі+пломбыланған тістер).
- Ауыспалы тістесу – **тп+ТПЖ** индексі.
- Тұрақты тістесу – **ТПЖ** индексі.

ДДҰ бойынша
стоматологиялық көмiктің
негiзгi үлгiсi.

1986 ж. Оттавада (Канада) денсаулықты нығайтуда тұңғыш Халықаралық конференция өтті. Бұл конференцияда келесі хартия қабылданды. Оны Оттавты Хартия деп атайтын болған.

Оттава хартиясы денсаулықты нығайтудаға келесі іс әрекеттер бағыттарын ұсынған:

- Мемлекеттің саясатының денсаулығына бағдар жасау.
- Қоғам қолдауын көбейту.
- Жеке дағдыларды нығайту мен дамыту.
- Денсаулық қорғау қызметінің переориентациясы.

Мемлекеттің саясатының денсаулығына бағдар жасау.

- Денсаулықты нығайту саласындағы стратегия заң жүзінде өңдеуді, қаражат бөлуді, салық жинау мен ұйымдастыру шараларын қолдану сияқты әр түрлі жолдарды қамтуы керек.
- Ұйымдастырылған іс әрекет адамның денсаулығының нығаюына, отбасының табысты тұруына, қоғамның әр түрлі мүшелерінің мүмкіндіктерінің теңесуіне ықпал жасайтын әлеуметтік саясаттың жақсаруына бағытталуы керек.
- Денсаулықты нығайту жолындағы саясат денсаулықты сақтаумен тікелей байланысты емес, денсаулық мәселелері бойынша қоғамдық бағдарламаларды қабылдау ісінде әр түрлі кедергілерді және оларды жою жолдарын тұрақты түрде анықтауды талап етеді.

Қоғам қолдауын көбейту.

- Денсаулық нығайту бағдарламалары нақты және тиімді қоғамдық қолдаумен, басым мүшелерді анықтау жолымен, шешім қабылдау, стратегияны жоспарлау, және оларды тәжірибе жүзінде іске асыру көмегімен ендірілуі мүмкін. Қоғамдық топ денсаулық сақтау бағдарламасының ендірілуін және орындалуын қадағалау жұмысына қатыстырылуы керек. Бұл денсаулық мәселелері туралы мәліметке жол ашық болуын, бұндай сұрақтарда оқу деңгейінің жоғары болуы, сонымен қатар қаржы көмегінің болуын талап етеді.

Жеке дағдыларды нығайту мен дамыту

- Денсаулықты нығайту бағдарламасы, мәліметті қамтамасыздандыру, денсаулық туралы білімді жеткізу, өмірлік қажетті дағдыларды үйрету арқылы жеке және әлеуметтік жетілдіруге бағыттайды.
- Сөйтіп, бұл адамның өз және айналадағы ортаның жағдайына жауапкершілігін жоғарлатады, салауатты өмір салтын таңдауын мақсат етуді кеңейтеді.

Денсаулық қорғау қызметінің переориентациясы.

- **Денсаулық сақтау жүйесі қызметтерінің ішінде денсаулықтың дамуына жауапкершілік жеке тұлғаларда, денсаулық сақтау саласындағы қоғамдық ұйымдарда, осы жүйенің институттарында және мемлекеттердің өздерінде жатыр.**

Эпидемиологиялық зерттеуін қорытындылау:

- Аурудың таралуын, қарқындылығын анықтайды;
- Емдеу шараларды анықтаймыз;
- Аумаққа мед. персоналды анықтаймыз;
- Стоматологиялық бағдарламасына қаржылық шығындарды анықтаймыз.

УТВЕРЖДЕНА
Указом Президента
Республики Казахстан
от 29 ноября 2010 года
№ 1113

Қазақстан Республикасының
2011 – 2015 жылдарына
мемлекеттік бағдарламасы

«Саламатты Қазақстан»

«Саламатты Қазақстан» бағдарламасының бағыт:.

5.2. негізгі әлеуметті аурулардың алдын-алу шараларын, скрининг зерттеулерін, диагностикасын, емін және реабилитациясын нығайту.

ДДҰ стоматология денсаулығының 2020 жылға стратегиясы

- 6 жасар балаларда 80% тістері сай болу керек, тп-индексі 2 –ден аспау қажет;
- 12-жасар балаларда ТПЖ-1,5 аспау керек, пародонт қабынуы жоқ;
- 15-жасар балаларда ТПЖ-2,3 аспау керек, тісжегінен асқынған тістер болмау қажет;
- 18-жасар адамдарда тісжегі және пародонт қабынуы себебінен жұлынған тістер болмауы қажет, пародонт қабынуының көрсеткіші 4,0 аспайды;
- 35-44 жасар адамдарды ТПЖ – 10 тең, жұлынған тістер 4-дейін, пародонт қабынуы индексі – 2,0;

«Саламатты Қазақстан» бағдарламасының

мақсаты: тұрғындар арасында негізгі әлеуметті аурулардың таралу деңгейін төмендету және денсаулағын жақсарту.

Негізгі міндеттер:

- 1) азаматтардың репродуктивті денсаулығын және ана-баланың саулығын сақтау;**
- 2) СӨС нығайту, аурулардың алдын-алу, скрининг жүйесін енгізу, сонымен қатар мүгедектерге көмек көрсету;**
- 3) аурулар мен жарақаттарды нақтылау, емдеу және реабилитациялау шараларын жаңарту;**
- 4) геронтология және гериатриялық көмекті нығайту.**

Назарларыңызға рахмет